

Waarom zou hij geen gebruik maken van een recht, dat de meeste mannen zich aanmatigen en... tegenover zulke onnadenkende, gevoelzieke wezens als de vrouwen, waarlijk wel op goede gronden?

Droeg zij zijn naam niet en mocht hij dien naam een prooi laten worden van de praatjes op societeiten en diners?

Reeds ontsloot zich zijn krampachtig toegeknepen hand; reeds hief hij de grauwe enveloppe omhoog; . . . . maar nu — als ging hij toch iets verkeerd doen — overviel hem de angst voor een betrapping. Hij griezeld van een geluid, dat in het stille huis weerklonk, streek haastig den brief weer glad, wierp hem naast het bord neer en keerde zich naar de deur.

Zijn hart bonsde; een huivering liep hem over den rug; hij meende de deur te zien bewegen; maar niemand kwam.

Toen keek hij weer naar het geheimzinnige, grijze papier met het handschrift van *dien* man en het was, of hij hem zag zitten schrijven, schrijven aan haar, schrijven over hun liefde.

Een kreet van pijn doorsiste zijn tanden. Zijn vingers kromden zich, drukten hem de nagels in het vleesch.

Die brief fascineerde zijn blik.

Allerlei middelen om hem naderhand Emma weer te ontfutselen doorvlogen zijn brein en ondertusschen begon hij te raden wat er wel in kon staan.

Lang vergeten fragmenten van roman-brieven en romantische liefdesverklaringen doken weer uit de nevelen van zijn geheugen op, evenals de omtrekken van een bekenden weg opdoemen voor de oogen, die aan het duister beginnen te wennen, en met den zonderlingen zelffolteringslust, die de nuchterste verstandsmenschen bevangt, wanneer zij hunne zielewonden ontdekken, phantaseerde hij de brokstukken van een geschrift, dat zijn aangeboren eerlijkheid hem verbood te ontsluiten.

Zeker begon het met *mijne* Emma, of *mijne* liefste, of *mijne* eenige vriendin. Wat precies deed er niet toe; maar de gedachte, dat er *mijne* stond, was immers al ondragelijk! —

En dan volgde, dat zij beide ongelukkig waren.

Natuurlijk, natuurlijk!

Hij was 't, omdat hij haar niet openlijk de zijne mocht noemen en *zij*, omdat zij zich voor het leven geketend had aan een sukkel, die geen vrouw wist te waardeeren.

O, hij las 't! Hij las 't duidelijk en een dot gekreun van ingehouden smart ontsnapte reutelend aan zijn borst.

Zóó dacht die pedante Siria; zóó zou hij althans voorgeven te denken; zóó moest hij schrijven om hem dieper en dieper te vernederen in Emma's oogen!

En weer las hij verder:

Hij kan met je praten over het alledaagsche; maar hij kan niet met je dwepen over het verhevene.

Dwepen . . . ja, dat was zeker het woord, waarmee die ellendeling haar het hoofd op hol had gebracht!